

News/ Local/ Αρχαίο φρούριο με πύργους ανακαλύφθηκε στην περιοχή Κούκλια

Αρχαίο φρούριο με πύργους ανακαλύφθηκε στην περιοχή Κούκλια

02.01.2017 17:21

Κύπρος

SigmaLive

Αρχαίο μνημείο αμυντικού χαρακτήρα, μάλλον φρούριο με πύργους αλλά και άλλα σημαντικά ευρήματα για την οικονομία της αρχαίας Πάφου έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη, στο πλαίσιο των ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου στο οικονομικό- διοικητικό κέντρο της Αρχαίας Πάφου στα Κούκλια.

Όπως αναφέρεται σε ανακοίνωση του Τμήματος Αρχαιοτήτων, οι ετήσιες έρευνες του Πανεπιστημίου Κύπρου για το 2016 υπό την διεύθυνση της Καθηγήτριας Μαρίας Ιακώβου του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, έληξαν τον Οκτώβριο.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση «οι ανασκαφές του 2016 διεξήχθησαν σε δυο φάσεις, μεταξύ Μαΐου και Οκτωβρίου 2016 και αναπτύχθηκαν παράλληλα τόσο στο εκτεταμένο αποθηκευτικό βιομηχανικό συγκρότημα που εντοπίστηκε στη βόρεια πλευρά του οροπεδίου Χατζηαπτουλλάς, όσο και στον παρακείμενο, μεγάλων διαστάσεων, τύμβο στη θέση Λαόνα».

Σημειώνεται ότι η ύπαρξη και των δύο μνημείων ήταν παντελώς άγνωστη πριν από την έναρξη του αρχαιολογικού προγράμματος ανάλυσης τοπίου που υλοποιείται από το 2006 στο ευρύτερο περιβάλλον της κοινότητας Κουκλιών.

Προστίθεται ότι το οροπέδιο Χατζηαπτουλλάς, που βρίσκεται σε απόσταση περίπου ενός χιλιομέτρου ανατολικά του ιερού της Αφροδίτης, φαίνεται ότι λειτούργησε ως το ανακτορικό κέντρο της βασιλικής δυναστείας που διοικούσε την πολιτεία της Αρχαίας Πάφου μέχρι και το τέλος του 4ου αιώνα π.Χ.

Το υπό ανασκαφή σύμπλεγμα είναι λιθόκτιστο, σώζεται σε ύψος που κυμαίνεται στο 1,5 μέτρο και εκτείνεται σε μήκος που φθάνει τουλάχιστο τα 65 μέτρα (αποκαλύφθηκαν τα 54 μέτρα).

Επίσης, «αναπτύσσεται σε παράλληλα διαζώματα στη βόρεια πλαγιά του οροπεδίου και, εξ όσων φαίνεται, το πρώτο διάζωμα διέθετε όροφο πάνω από τα δωμάτια του ισογείου».

Μακρές αντηρίδες και τοίχοι αντιστήριξης συμβάλλουν στην υποδιαίρεση του συμπλέγματος σε μονάδες παραγωγής και αποθήκευσης που επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω διαδρόμων κυκλοφορίας.

Σημειώνεται παράλληλα ότι «από το 2016, και για τα επόμενα δυο χρόνια, οι έρευνες επικεντρώνονται στη συγκέντρωση και ανάλυση των ευαίσθητων αρχαιο-περιβαλλοντικών δεδομένων από τα εργαστήρια και τις βιοτεχνικές εγκαταστάσεις (μύλοι, εστίες, αγωγοί, ελαιοπιεστήρια, κ.α.) της μεσαιας πτέρυγας, που εντοπίζονται «σφραγισμένα» κάτω από τις στέγες που κατέρρευσαν».

«Για την εισαγωγή αυτής της μεθοδολογικής προσέγγισης εγκαινιάστηκε συνεργασία με ερευνητές του εξειδικευμένου εργαστηρίου Wiener της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών στην Αθήνα», αναφέρεται.

Διεξήχθησαν δειγματοληψίες φυτολίθων και αμύλων, πλίνθων και επιχρισμάτων από οροφές και τοίχους, και έγιναν τομές για μικρομορφολογική ανάλυση, ενώ οι φοιτητές που συμμετέχουν εθελοντικά στο πρόγραμμα, εκπαιδεύτηκαν στη διαλογή βιο-δεδομένων από την αρχαιοβοτανολόγο Ανάγια Σαρπάκη και την ανθρακολόγο Μαρία Ντίνου.

«Εκτός από τη διαχείριση γεωργικών προϊόντων (π.χ. ελιές, σταφύλια και σιτηρά), η οποία επιβεβαιώνεται από τον πλούτο των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν με τη διαδικασία της επίπλευσης, η φετινή ανασκαφή επεφύλαξε μια απρόσμενη ανακάλυψη ιδιαίτερης σημασίας για την οικονομία της αρχαίας πολιτείας: μια εντυπωσιακή συγκέντρωση θρυμματισμένων κοχυλιών πορφύρας εντοπίστηκε στρωμένη σε δάπεδο εργασίας, μαζί τους και ένα μικρό αγγείο του 4ου αιώνα π.Χ.», αναφέρεται.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, προστίθεται, «ότι στην αρχαία Πάφο γινόταν παραγωγή αυτής της εξαιρετικά πολύτιμης χρωστικής ουσίας: της πορφύρας».

Αρχαίο μνημείο αμυντικού χαρακτήρα στον Τύμβο της Λαόνας

Σε σχέση με τον Τύμβο της Λαόνας αναφέρεται ότι «ως ταφικό μνημείο που αναγείρεται για τη διαίωση της μνήμης επιφανών προσώπων, είναι ιδιαίτερα σπάνιος στα πολιτιστικά δεδομένα της αρχαίας Κύπρου».

Επιπλέον, παρουσιάζει «ιδιαιτερότητες σε σχέση με τα φερτά υλικά και τη διαδικασία ανέγερσής του, που επιβεβαιώνουν ότι χρειάστηκε να κινητοποιηθεί μεγάλη ανθρωποδύναμη».

Οι ανασκαφικές τομές αποκάλυψαν ότι ο τύμβος αποτελείται από αλληπάλληλα οριζόντια στρώματα μάρμας και κόκκινου χρώματος.

Σε αντίθεση με το κόκκινο χρώμα που μπορούσε να μαζευτεί από την επιφάνειά της γύρω περιοχής, η μάρμα έπρεπε πρώτα να εξορυχτεί από το φυσικό γεωλογικό της περιβάλλον και στη συνέχεια να μεταφερθεί στη θέση όπου κατασκευάστηκε ο τύμβος.

Συνολικά, αναφέρεται, «υπολογίζεται ότι μεταφέρθηκαν 9.888 κυβικά μέτρα φερτών υλικών».

Η μέχρι στιγμής κεραμική ανάλυση επιτρέπει τη χρονολόγηση της περιόδου ανέγερσης του τύμβου στον 3ο αιώνα π.Χ. ή, πιο γενικά, στην πρώιμη Ελληνιστική περίοδο.

Πιθανόν, η κατασκευή του να είναι αποτέλεσμα πολιτικής απόφασης των Πτολεμαίων, οι οποίοι κατέλυσαν τα κυπριακά βασίλεια στην αρχή του 3ου αιώνα π.Χ.

Όμως, προστίθεται, «η εμπειριστατωμένη διερεύνηση του νοτιο-ανατολικού τετάρτου του τύμβου αποκάλυψε ένα αρχαιότερο μνημείο του οποίου η διατήρηση οφείλεται στην υπερκάλυψή του από τα στρώματα της συμπαγούς μάρμας».

Πρόκειται «για μνημείο αμυντικού χαρακτήρα (έχει αποκαλυφθεί σε μήκος 42.5 μέτρα), μάλλον φρουρίου με πύργους στους οποίους οδηγούν δυο αντικριστές κλίμακες, μοναδικές στα αρχαιολογικά δεδομένα της Κύπρου».

Επεξηγείται ακόμη ότι «η έρευνα που έγινε στην τάφρο θεμελίωσης, κατά μήκος της βάσης των δυο κλιμάκων, επιβεβαίωσε ότι το μνημείο θεμελιώθηκε στα 107,20 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας».

Αυτό το δεδομένο επιτρέπει να υπολογίσουμε ότι το βορειότερο τμήμα του φρουρίου, που διατηρείται στα 112 μέτρα κάτω από τον τύμβο, έχει ύψος 5 μέτρα, αναφέρεται.

Προστίθεται ότι επειδή, όμως, η εσωτερική όψη του βόρειου τμήματος είναι κατασκευασμένη από ομοιόμορφους πλίνθους, η αποστολή απέφυγε τη διάνοιξη σε βάθος ώστε να αποφευχθεί η διάβρωση και

αποσάθρωση των πλίνθων.

Η περίοδος ανέγερσης του φρουρίου υπολογίζεται με βάση τα κεραμικά δεδομένα της τάφρου θεμελίωσης, τα οποία χρονολογούνται στον ύστερο 6ο αιώνα π.Χ., δηλαδή στο τέλος της Κυπρο-Αρχαϊκής περιόδου.

Πηγή: ΚΥΠΕ

